

greencities

SAMARBEJDSAFTALE

- et forpligtende miljøsamarbejde for kommuner

greencities.dk

Forord

Kommunerne i Green Cities har høje miljøambitioner og vilje til at indgå i et forpligtende samarbejde. Resultaterne af samarbejdet bruges til gensidig inspiration og til udviklingen af de enkelte medlemskommuners klima- og miljøindsats.

Medlemskommunernes geografiske repræsentativitet, samlede erfaringer og viden er også fundamentet for Green Cities arbejde med at skabe bedre rammevilkår for kommunernes arbejde på klima- og miljøområdet. Det er der brug for. For det sker med jævne mellemrum, at kommuner rammer en mur af regler eller økonomiske begrænsninger, som står i vejen for at realisere den enkelte kommunes ambitiøse målsætninger. Og der er behov for at få styrket den politiske debat om udviklingen af kommunernes muligheder – de kommuner, som mere end nogen andre aktører i landet skal skabe de klima- og miljøpolitiske resultater, som borgerne forventer.

Green Cities har ambitionerne, resultaterne og erfaringerne fra hverdagens politiske beslutninger, som udgør en oplagt politisk platform for udviklingen af klima- og miljøpolitikken i forhold til de danske kommuner. Et potentiale, som skal bruges til at skabe et bedre miljø til gavn for kommunernes indbyggere. Et potentiale som hviler på dokumenterede erfaringer fra den kommunale virkelighed.

På styregruppens vegne

Leif Pedersen
Formand for Green Cities

Vision

Vores vision er et bæredygtigt samfund. Vi gør en ekstraordinær indsats for miljøet gennem forpligtende samarbejde og politisk lederskab.

- Green Cities vil gennem handling være blandt de miljømæssigt mest ambitiøse kommuner.
- Green Cities udviser politisk lederskab til at skabe bæredygtig lokal handling og udvikling.
- Green Cities vil gennem danske og internationale samarbejder videreudvikle den ambitiøse miljøkurs.
- Green Cities arbejder for at forbedre de samfundsmæssige rammer for en bæredygtig udvikling.
- Green Cities vil gennem vores handlinger inspirere og motivere andre til en stærk indsats for bæredygtig udvikling.
- Green Cities bygger på inddragelse, samarbejde og forankring.

Fælles Mål

Vi forpligtiger os til at søge de fælles mål opfyldt. Vi er enige om, at der indenfor en 3-årig periode skal være en positiv udvikling for samtlige mål i hver medlemskommune.

Klima

CO₂ udledningen skal nedbringes

Mål:

- Vores el- og varmeforsyning er CO₂-neutral inden udgangen af 2025
- Inden udgangen af 2015 er udslippet af CO₂ reduceret med 25 % i forhold til 2006.

Grundvand

Green Cities arbejder aktivt for rent og rigeligt grundvand.

Mål:

- Vi beskytter de boringsnære områder og grundvandsdannende oplande
- Vi nedbringer vandforbruget i kommunen og påviser en årlig reduktion med henblik på at opnå:
  - Et gennemsnitligt forbrug pr. borger på 100 liter/døgn i 2015
  - En reduktion i vandforbruget i de kommunale bygninger på 25 % i 2020 i forhold til 2010.
  - Et ledningstab fra vandværkerne på maksimalt 5 % i 2020

Økologiske fødevarer

Vi vil fremme økologisk fødevarerproduktion lokalt og nationalt ved at øge produktionen og anvendelsen af økologiske fødevarer.

Mål:

- Mindst 75 % af det kommunale fødevarerforbrug er økologisk ved udgangen af 2015
- Mindst 20 % af landbrugsarealet indenfor kommunegrænsen er økologisk ved udgangen af 2025

Den enkelte kommune skal kunne fremvise en positiv udvikling på de to områder samlet set, indtil målene er opnået.

Natur

Vi vil bevare og udvikle naturen til gavn for dyr, planter og mennesker.

Mål:

- Vi øger den biologiske mangfoldighed inden 2015
- Vi øger tilgængeligheden til, anvendelse af og kendskabet til vores natur, herunder bynær natur.

Trafik

Vi vil sikre mobilitet og tilgængelighed på et bæredygtigt grundlag. Mobilitet og tilgængeligheden skal fastholdes både i byerne og mellem by og land.

Mål:

- Af den samlede trafik i medlemskommunerne skal cykeltrafikken og den kollektive trafik samlet set være øget med 25% i 2020 – alternativt skal biltrafikken reduceres med 25%, målt i forhold til 2010.
- I 2025 er mindst 50 % af biltransporten baseret på alternative drivmidler.
- Mængden af ultrafine partikler i byluften skal nedbringes inden 2015.

Affald

Vi vil bidrage aktivt og ambitiøst til øget genanvendelse.

Mål:

- 30% reduktion af mængden af forbrændingseget affald fra husholdninger i 2018 i forhold til 2010.
- 25% genanvendelse af plast og 20% genanvendelse af metal fra husholdninger i 2018 i forhold til potentialet.

Fundament

Fundamentet er den basis Green Cities samarbejdet hviler på og består af tre dele.

Green Cities samarbejde

Green Cities har en række grundlæggende principper for samarbejdet, som medlemskommunerne er forpligtiget til at følge.

Fælles ambitiøse og forpligtende mål

Miljøpolitisk seriøsitet kræver fælles ambitiøse og forpligtende mål, som viser omverdenen, at Green Cities tager miljøet alvorligt og prioriterer miljøindsatsen politisk. Derfor har Green Cities formuleret fælles mål på miljøområdet, som er mere ambitiøse end de krav, der generelt stilles kommunerne gennem lovgivningen. De fælles mål er få og klart formuleret, og de udgør dermed en skarp og fokuseret miljøpolitisk profil.

Midler til at nå målene

Green Cities har udpeget en række midler, som medlemskommunerne kan benytte i forskelligt omfang. Den enkelte kommune tilrettelægger, hvordan man arbejder for at opfylde målene, men medlemskommunerne har forpligtet sig til at forfølge målene med konkrete aktiviteter. Medlemskommunerne opstiller en handleplan for den enkelte kommunes indsats for at nå de fælles mål. Handleplanen beskriver hvilke værktøjer, der er i brug for at nå målene, og den sikrer, at der er en positiv udvikling på alle fælles mål indenfor en 3-årig periode. Kommunernes egne aktiviteter bliver suppleret og understøttet af fælles aktiviteter i Green Cities, og hvert år udarbejder Green Cities en aktivitetsplan, som beskriver de fælles aktiviteter.

Synliggørelse af resultater

Den politiske gennemslagskraft afhænger i høj grad af Green Cities' evner til at dokumentere konkrete aktiviteter og fremdrift indenfor de fælles mål. Det skal være nemt for omverdenen at se medlemskommunerne i kortene på miljøområdet, og der skal være 100% åbenhed og gennemskelighed omkring data og fremdriften indenfor de fælles mål. Medlemskommunerne dokumenterer derfor årligt deres indsats og resultater, og Green Cities skaber på dette grundlag en samlet dokumentation, f.eks. en fælles årsrapport, som er offentlig tilgængelig og belyser medlemmernes indsats i tal, tekst og grafik. Dokumentationen har samtidig en form, hvor den kan tjene som inspiration for andre kommuner.

Fælles projekter

Green Cities udvikler og gennemfører fælles projekter, som understøtter de fælles mål eller på anden måde bidrager til en bæredygtig udvikling.

Fælles kommunikationsindsats

Green Cities kommunikationsindsats er præget af professionalisme og hurtighed, som er afgørende i forhold til den politiske virkelighed. Miljøpolitiske beslutninger gennemføres som alle andre politiske beslutninger i processer, der kræver, at man præsenterer klare løsningsforslag på det rigtige sted til det rigtige tidspunkt. Derfor skal Green Cities agere hurtigt med fagligt gennearbejdede og seriøse synspunkter, med udgangspunkt i at Green Cities står for en miljøpolitisk - og ikke en partipolitisk - indsats.

Green Cities bæredygtighed

Green Cities arbejder for et miljømæssigt bæredygtigt samfund. Et samfund, hvor man opfylder sine nuværende behov, og samtidig sikrer fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov.

Green Cities definerer det bæredygtige samfund ud fra naturressourcerne og ud fra påvirkningen af miljøet gennem vores hverdag.

Naturressourcerne omfatter jord, vand, luft og natur. Her handler bæredygtighed om at:

- Kvaliteten af jord er så god, at vores sundhed er sikret.
- Kvaliteten af drikkevandet er så god, at det er nok med en simpel vandbehandling.
- Der ikke bruges mere grundvand end der gendannes.
- Udslip til luften er fri for miljø- og sundhedsskadelige stoffer.
- Der er rige og varierede muligheder for oplevelser i naturen.

Påvirkningen af miljøet gennem vores hverdag omfatter klima, støj, kemikalier, affald, naturpleje, planlægning og forankring. Her handler bæredygtighed om at:

- Energiforbruget er CO2-neutralt.
- Der ikke er sundhedsskadelig støj i boliger og offentlige rum.
- Brug og udslip af miljø- og sundhedsskadelige stoffer og produkter er stoppet.
- Affaldshåndteringen ikke belaster miljøet.
- Naturen plejes efter økologiske principper og har en høj biologisk mangfoldighed.
- Al planlægning sker miljømæssigt bæredygtigt med miljøvurdering som en naturlig del af processen.
- Borgere, virksomheder og det offentlige handler miljøbevidst og engagerer sig aktivt i en miljømæssig bæredygtig udvikling.

Green Cities værktøjer

Her beskrives de værktøjer, som Green Cities kommunerne anvender for at leve op til visionen om et bæredygtigt samfund. Værktøjerne er ikke mindre vigtige for Green Cities end de fælles mål, blot kan værktøjerne anvendes forskelligt og tilpasses de enkelte kommuners virkelighed. Green Cities kommunerne er forpligtiget til at kunne dokumentere, hvordan de anvender værktøjerne. Dokumentationen vil typisk ligge i kommunernes grønne regnskaber og Green Cities' samlede overblik.

Grønt Regnskab og Green Cities' fælles dokumentation

For at følge de fælles mål er det væsentligt, at kende sin egen kommunes miljøpåvirkning. Et Grønt Regnskab eller en anden opgørelse af medlemskommunernes miljøpåvirkning er derfor påkrævet. Udover resultaterne på miljøområdet kan de grønne regnskaber også fortælle om indsatserne og de "gode historier", der kan tjene som inspiration for andre.

Green Cities laver årligt en samlet dokumentation af kommunernes resultater og indsatser på miljøområdet, f.eks. gennem en fælles årsrapport. Kommunernes egen dokumentation (grønne regnskaber) skal være politisk godkendt.

Miljøledelse

Miljøledelse er et værktøj, som sikrer at der arbejdes systematisk med miljø i hele kommunen og at der følges op på miljøarbejdet. Dermed er miljøledelse et stærkt værktøj til at forankre miljøarbejdet bredt i kommunen.

Grønne indkøb

Medlemskommunerne skal sikre, at der bliver taget hensyn til miljøet ved indkøb af varer og tjenesteydelser – herunder bygge – og anlægsopgaver. Dette kan enten ske gennem en grøn indkøbspolitik for kommunen eller gennem andre tiltag, der sikrer at kommunen efterlever en grøn indkøbspolitik.

Bæredygtighed i planlægning og udvikling af kommunen

Medlemskommunerne skal arbejde med bæredygtighed som et gennemgående element i planlægningen og udviklingen af kommunen. Bæredygtighed er et fundament, der skal afspejles i alle kommunens politikker.

Inddragelse af borgere og virksomheder i miljøarbejdet (forankring)

Medlemskommunerne skal inddrage borgere og virksomheder, så miljøarbejdet bliver bredt forankret i kommunen.

Spilleregler

Der er fastsat et sæt spilleregler, som kommunerne forpligter hinanden til at følge.

Samarbejdet

Samarbejdet indebærer, at de deltagende kommuner forpligter sig til at følge de grundlæggende principper i fundamentet i samarbejdet og arbejde for at nå samarbejdsaftalens vision og fælles mål.

Deltagere

Alle kommuner kan optages i samarbejdet efter ansøgning og ved at tilslutte sig den gældende samarbejdsaftale.

En kommune kan optages i samarbejdet, selv om den ikke kan opfylde alle krav, men kommunen skal arbejde målrettet med at opfylde disse. Deltagelse forudsætter at kommunen, senest 12 måneder efter tiltrædelsen af samarbejdsaftalen, har udarbejdet en handlingsplan for at nå de fælles mål. Handlingsplanen vedtages i kommunalbestyrelsen.

Kommuner kan efter ansøgning deltage i samarbejdet som observatør i op til 12 måneder uden betaling.

Organisering

Styregruppen

Hver kommune vælger en politisk repræsentant til styregruppen.

Hver deltager har udover den faste repræsentant mulighed for at udpege en politisk stedfortræder til deltagelse i møderne i styregruppen.

Styregruppen prioriterer Green Cities indsatsområder, godkender aktiviteter og projekter iværksat af Green Cities, fastsætter kontingentet, bevilger økonomiske midler til aktiviteter og projekter iværksat af Green Cities og forestår den løbende evaluering af Green Cities aktiviteter og projekter. Derudover har styregruppen ansvaret for Green Cities samlede økonomiske ramme.

Styregruppen holder ordinært møde mindst fire gange om året. Ekstraordinære møder kan afholdes, når formanden for styregruppen ønsker det, eller når et flertal af faste medlemmer i styregruppen overfor formanden udtrykker ønske herom. Styregruppen er beslutningsdygtig når halvdelen af medlemmerne er til stede.

Kommunerne varetager på skift formandskabet af Green Cities for en to-årig periode. Den kommune, der afgiver formandskabet, varetager næstformandsposten det efterfølgende år. Den kommune, der overtager formandskabet, varetager næstformandsposten i det sidste år af den foregående formandskabsperiode.

Styregruppen nedsætter en embedsmandsgruppe. Embedsmandsgruppen udarbejder hvert år en indstilling til aktivitetsplan, som forelægges styregruppen. Alle kommuner tilkendegiver, hvilke aktiviteter de vil påtage sig tovholder funktionen for. Styregruppen kan nedsætte arbejdsgrupper.

Sekretariatsfunktion

Sekretariatet etableres som fast sekretariat i en af de deltagende kommuner. Sekretariatet varetager koordineringsopgaver – både i forhold til det faglige arbejde og den politiske profilering og kommunikation. Endvidere varetager sekretariatet generelle administrative opgaver og forbereder styregruppemøderne i samarbejde med formanden.

Økonomi og tegningsberettigede

En overordnet budgetramme for Green Cities drift og aktiviteter udarbejdes og behandles af styregruppen i andet kvartal af året forud for budgetåret.

Hver deltagende kommune bidrager til Green Cities med et kontingent, som fastsættes efter kommunistørrelse i forbindelse med den overordnede budgetramme i andet kvartal. Kommuner med over 100.000 indbyggere betaler det dobbelte af kommuner med under 100.000 indbyggere.

Et endeligt budget forelægges styregruppen til godkendelse på det sidste møde i året forud for budgetåret.

Der tilstræbes opnåelse af størst mulige tilskud fra støtteordninger med videre til Green Cities aktiviteter.

Regnskabsåret er kalenderåret.

Regnskabsførelsen for Green Cities drift og aktiviteter sker ved særskilt regnskab.

Regnskab pr. 31. december fremlægges til styregruppens godkendelse inden udgangen af marts måned året efter regnskabsårets udløb.

Green Cities tegnes af formanden og næstformanden for styregruppen i forening. Formanden og næstformanden har mulighed for at give prokura.

Evaluering

Der gennemføres en årlig evaluering af fremdriften mod Green Cities mål. Der udarbejdes en gang årligt senest i august måned en årsrapport for Green Cities. Årsrapporten følger op på målene og udarbejdes efter retningslinjer fra styregruppen.

Samarbejdsaftale

Samarbejdsaftalen for Green Cities godkendes af kommunalbestyrelserne i de kommuner, der deltager i Green Cities.

Ændring af samarbejdsaftalen behandles af styregruppen, der indstiller forslag til ændringer til kommunalbestyrelserne. Vedtagelse af ændringer i samarbejdsaftalen kræver tilslutning fra alle de deltagende kommuner i Green Cities.

Ophør

Samarbejdet inden for Green Cities er at opfatte som et løbende samarbejde.

Såfremt en deltager i Green Cities ønsker at udtræde meddeles dette skriftligt til styregruppen med mindst 3 måneders varsel. Udtræden kan kun ske pr. 31. december i et kalenderår.

Ønsker en af de deltagende kommuner at udtræde af samarbejdet har denne intet retskrav på Green Cities eventuelle positive formue. Er formuen negativ er den udtrædende kommune forpligtet til at dække den andel af den negative formue, som svarer til den fordelingsnøgle mellem kommunerne, som gælder ved fastsættelse af kontingent.

Ved en opløsning fordeles Green Cities formue eller gæld forholdsmæssigt blandt de på opløsningstidspunktet deltagende kommuner efter den fordelingsnøgle mellem kommunerne, som gælder ved fastsættelse af kontingent.